

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ДУБАС ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF DUBAS v. UKRAINE)
(Заява № 51222/20)

Стислий виклад рішення від 09 березня 2023 року

12 липня 2018 року Апеляційний суд м. Києва (далі – апеляційний суд) прийняв постанову, якою встановив домовленості про побачення заявника з дочкою, яка проживала окремо від нього з липня 2016 року. У зв'язку з тим, що мати дитини не виконала постанову у добровільному порядку, було відкрито виконавче провадження. Державні виконавці неодноразово накладали на матір дитини штрафи, а також арешт на її автомобіль та банківські рахунки, які нею не сплачувалися або були скасовані судами.

У 2018 році працівники поліції порушили кримінальне провадження щодо матері дитини за фактом перешкоджання виконанню судового рішення. Інформація про конкретні слідчі дії, проведені під час цього провадження, була відсутня, у зв'язку з чим Голосіївський районний суд м. Києва зобов'язав їх прискорити проведення процесуальних дій у кримінальному провадженні.

У вересні 2018 року державні виконавці організували єдину зустріч заявника з дитиною в присутності матері, її захисника та психолога, однак дитина відмовилась спілкуватися із заявником, а пізніше мати неодноразово заперечувала проти будь-яких таких зустрічей.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), що органи державної влади не забезпечили дотримання домовленостей про побачення, встановлених постановою апеляційного суду.

Європейський суд зазначив, що органи державної влади не розглянули способів добровільного виконання відповідного судового рішення, наприклад, шляхом розробки комплексної стратегії виконання, що включала б цільову підтримку для дитини, яка, вочевидь, демонструвала ознаки віддалення від заявника. Також Європейський суд вказав, що примусові заходи, вжиті органами державної влади щодо матері дитини у зв'язку з перешкоджанням проведенню відповідних побачень, були безуспішними; накладені на неї штрафи залишилися несплаченими, постанова про накладення арешту на майно виконана не була, а кримінальне провадження тривало понад чотири роки.

Посилаючись на практику у справах проти України, Європейський суд підкреслив, що невжиття належних заходів для виконання судових рішень, якими встановлюються домовленості про побачення з дітьми, є наслідком недостатньо розвинутих законодавчих та адміністративних механізмів, які б могли прискорити добровільне дотримання домовленостей із залученням фахівців органів опіки та піклування. Крім того, наявні механізми не передбачали відповідні і конкретні заходи для забезпечення примусового виконання рішення, яким було встановлено домовленості про побачення, відповідно до принципу пропорційності.

З огляду на це Європейський суд констатував порушення статті 8 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. Оголошує заяву прийнятною;
2. *Постановляє* що було порушено статтю 8 Конвенції;
3. *Постановляє*, що:
 - (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 4 500 (чотири тисячі п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (a) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».